

deles være, hvad den simpelt hen er, en Næringsvei, og Udøvelsen af denne Næringsvei skulde i det Offentliges Interesse være kontrolleret, og navnlig betinget af en af Politimyndigheden givet Tilladelse, men i det, der nu foreligger for os, er man gaaet bort fra denne Betragtning; her er man paa Veie til at forandre Fæstemandsforretningen til en Bestilling, for ikke at sige en kommunal Bestilling. Brede Medlemmer vilde se, og det har jo ogsaa allerede været Gjenstand for nogen Omtale her, at der i 3die Stykke i § 1 er indført den Bestemmelse, at de kommunale Raad, paa Landet Amtsrådet, bestemme, hvor mange Fæstemænd der skal ansættes i hver By og Kreds. Det skal altsaa bestemmes af de kommunale Raad, at der skal ansættes saadanne Personer; det Offentlige faar ved denne Lov Paalæg om at sætte sig i Bevægelse for at skaffe et vist Antal af disse Næringsdrivende tilstede i de paa-gjældende Kredse, hvilke disse Kredse end maatte være, enten Byerne for sig eller Byerne plus en Mills Omkreds eller hvilket Andet — derpaa skal jeg ikke nu indlade mig. Jeg tror ikke, at der er Grund til at ansætte Fæstemænd om egentlige Bestillingsmænd, men vil man gaa den Vej, mener jeg ogsaa, at Bestillingen af disse Bestillingsmænd udelukkende maa lægges enten det ene eller det andet Sted, og vil man først have de kommunale Raads Medvirkning ind her, var det jo rimeligt at henlægge det helt til de kommunale Raad. Jeg tror nu ikke, at der er Noget her i Salen, der i høiere Grad end jeg kan ønske de kommunale Raad udstyrede med al den Myndighed, som kan være hensigtsmæssig, eller som stærkere kan holde paa den kommunale Selostyrelse, saaledes som den legalt er givet, men jeg tror ikke, at det baader vore kommunale Bestyrelser at indblande dem i Sager, der ligge saa fjernt fra deres naturlige Omraade som den nuværende, nemlig Ansættelse af Folk til at drive den Næring at yde Medvirkning ved Stiftelsen af Lyndeforhold. Det hele Arrangement, saaledes som det her findes i § 1, synes heller ikke at harmonere i Udtrykkene indbyrdes; thi i det Dieblit det foreskrives, at Kommunalraadene skulle bestemme, at der skal ansættes et vist Antal i de forskellige Kredse, kan der jo ikke længere være Tale om, at Politiet „meddeler Bedkommende Tilladelse“ til at være Fæstemænd. Skal man have Politibetjente, Bøgere, Sygevogtere eller Sligt, og en eller anden Myndighed skal udnævne dem, siges der dog ikke, at der meddeles dem Tilladelse til at være Politibetjente, Bøgere, Sygevogtere o. s. v. Dette angaar jo imidlertid kun en Redaktion, men det væsentlige er, at der gives den Bestemmelse, at der skal ansættes Fæstemænd. Altsaa skulle disse Bestillinger opslaaes ledige med Opfordring til Lysthavende at melde sig, og det kan ikke være tilfældigt, at Politimesteren opventer, at En eller Anden melder sig, som har Lyft dertil, for at

faae Tilladelse til at drive denne Næring. Hvad jeg imidlertid principalt maa udtale mig imod, er den videre Udvikling af det 3die Stykke af § 1, som findes i § 2, idet man har uddødet den hele Medvirkning, som man har villet tillægge de kommunale Raad, saaledes, at medens Politimesteren meddeler Tilladelsen, skal det være de kommunale Raad, som afstedige. Jeg maa udtale mig imod paa denne Maade at gøre de kommunale Bestyrelser til en Appellinstans for Politimesterens Dekreter — jeg beder ikke at tage dette Ord Appellinstans i streng Forstand; jeg veed selvfølgelig meget vel, at det ikke er det samme Thema, ikke det samme Emne helt ud, som foreligger de kommunale Bestyrelser og som foreligger Politimesterens, for saa vidt Politimesterens Tilbagekaldelse kun er midlertidig, og det er den endelige Tilbagekaldelse, som henlægges til Kommunalraadene, men i Virkeligheden bliver det ganske det Samme; thi Politimesteren vil ikke falde paa midlertidig at tilbagekalde Tilladelsen, naar det ikke er hans Mening, at Tilbagekaldelsen bør gaa over til at blive endelig. Jeg mener, at saavel med Hensyn til Tilbagekaldelsen som med Hensyn til Ansættelsen maa man lægge Myndigheden eet Sted, saa at ogsaa Ansøret kan være paa eet Sted; men derved at man giver de kommunale Raad Velighed til at erklære sig over Sagen efter § 1 3die Stykke, kaster man ikke noget Ansvar over paa dem med Hensyn til Tilladelsen, og derved at man giver disse Raad Myndighed til endelig at tilbagekalde Tilladelsen, lægger man heller ikke noget virkeligt Ansvar paa dem, thi de kunne jo kun komme til at tilbagekalde endeligt, efter at Politimesteren har tilbagekaldt midlertidigt. Der bliver altsaa ikke noget virkeligt Ansvar, som kan lægges paa de kommunale Raad, for at den eller den Fæstemands Næring fortsættes, thi det kommunale Raad kan ikke sætte sig i Bevægelse, før Politimesteren har gjort de indledende Skridt. Vil man ikke nøies med den Garant mod vilkaarlig Behandling af Fæstemændene, som dog i andre Forhold ligger deri, at Politimesterens Dekreter kunne bringes for Politioverprøvgigheden, saa forekommer det mig, at den simpleste Fremgangsmaade er den, at lade Fæstemændene, naar man dog vil ophæve deres naturlige Karakter af Næringsdrivende og gøre dem til en Slags Bestillingsmænd, forbryde deres Bestilling efter første, anden eller tredje Gangs Overtrædelse af den og den Bestaffenhed, saa at man altsaa gaar frem imod dem paa samme Maade, som man f. Ex. gaar frem mod Pantelaanere efter Loven af 21de Juni 1867. — I Genhold til disse faa Bemærkninger skulde jeg tillade mig at henstille, om det ikke skulde være rigtigt, at se lidt nærmere paa den her foreslaaede Ordning af Fæstemandsvesenet, og om det navnlig ikke skulde være heldigere at vende tilbage til, hvad den høitærede Minister har foreslaaet.